

SZABÓ ÁRPÁD KLASSZIKA-FILOLÓGUS,
TUDOMÁNYTÖRTÉNÉSZ ÉLETRAJZI KRONOLÓGIÁJA
SZÜLETÉSE 100. ÉVFORDULÓJÁNAK TISZTELETÉRE
ÖSSZEÁLLÍTOTTA GAZDA ISTVÁN

THE BIOGRAPHY OF ÁRPÁD SZABÓ CLASSICAL PHILOLOGIST AND HISTORIAN OF SCIENCE. This collection of data reviews the most significant events of the long career of Árpád Szabó (1913–2000), an internationally recognized classical philologist and historian of science. He worked as a university teacher at the University of Debrecen, later moved to Budapest, but due to his role in the 1956 happenings, he did not get a chance of teaching in Hungary until the 1990s. From the end of the 1950s he was an associate at the Institute of Mathematics of the Hungarian Academy of Science, and during this period, against his political background, he had a compelling scientific career. The chronology reviews his most important works, his lectures abroad and his role in the international scientific circles.

1913. október 16-án született Budapesten.
- 1923–31: Gimnáziumi tanulmányait a nyolcosztályos Lónyay utcai Református Gimnáziumban végezte (legkedvesebb gimnáziumi tanára Nyusztai Antal volt). 1931-ben érettségizett.
- 1931–1935: A Pázmány Péter Tudományegyetemen görög–latin szakon tanult (Eötvös-kollégista volt, Moravcsik professzornál felvételizett). Kezdetben a nyelvészet érdekelt, Gombocz Zoltánt tartotta példaképének. Már egyetemi hallgatóként megismerkedett Kerényi Károllyal, tagja lett az ókortudománnyal foglalkozók *Stemma* körének, s publikált folyóiratukban, a „*Sziget*”-ben.
- 1935-ben szerzett bölcsészdoktori oklevelet, Huszti Józsefnél doktorált (*Horatius és a hellenisztikus irodalomtudomány* témakörben írt disszertációjával).
- 1935-től állami csereösztöndíjasként a frankfurti Johann Wolfgang Goethe Egyetemen képezte tovább magát klasszika-filológiából és ókortörténetből. Elsősorban W. F. Otto és Karl Reinhardt tanítványa volt, majd az Afrika-kutató Frobenius vezette néprajzi intézet munkatársa, ahol elsősorban vallástörténettel foglalkozott.
- 1938-ban Frankfurtban a klasszikus előtti kor öröksége témájában írt disszertációja alapján „*doctor philosophiae habilitatus*” lett; az oklevelet 1939 tavaszán állították ki számára. Disszertációja 1939-ben jelent meg Lipcsében: *Vorklassisches Erbe* címmel.
- 1939–40: Humanista világnézete élesen szemben állt a mindenkori elnyomó hatalommal, így a fasizmussal is. Még a háború kitörése előtt az 1939/40-es tanévben visszatért Budapestre, ahol szemináriumvezető lett a Huszti József vezette latin filológiai tanszéken. Ez segélyállás volt az Állástalan Diplomások Országos Bizottsága jóvoltából.

1940. október 19-től utódja lett a váratlanul elhunyt kiváló klasszika-filológus, bizantinológus Darkó Jenőnek (1880–1940) Debrecenben a Tisza István-tudományegyetem görög filológiai tanszékén, nyilvános rendkívüli tanárként. Darkó Jenő életművét külön kötetben méltatta: *Darkó Jenő emlékezete*. Írta és a Tisza István Tudományos Társaság 1941. június 23-i közgyűlésén előadta: Szabó Árpád.
- 1941: A Debreceni Nyári Egyetem idején ismerkedett meg Karácsony Sándorral, akit később ajánlott az egyetem pedagógiai tanszékére. „*Mindent megtettem azért, amikor az ő egyetemi tanárságáról volt szó, hogy valóban bekerüljön a debreceni egyetemre, sajnos, csak nagyon rövid ideig volt ott. Korán megfosztották őt is katedrájától.*”
- 1942: A Klasszikus Műveltség Barátai Egyesülete és Huszti József professzor kérésére írta meg a *Periklész kora* c. könyvét. „*Háromszor kellett újraírnom, rövidítenem, csi-szolgatnom, míg végre elfogadták a legenyhébb változatot. Az történt ugyanis, hogy bár én az Akhaimenidák perzsa birodalmáról beszéltem, az olvasó önkéntelenül a harmadik birodalomra gondolt...*”
- 1943: Megjelent *Demosthenes és Athén* című könyve, valamint Tacitus-fordítása: *Cornelius Tacitus: Agricola + Germánia [Gnaeus Julius Agricola élete és jelleme + A germánok eredete, földje, szokásai és népei]*.
- 1945: Beléptették a pártba (MKP, majd MDP), elsősorban baloldali hallgatói – köztük Lakatos Imre – beszéltek rá annak az ígéretnek a fejében, hogy ha belép, három kollegáját (Flachbarth Ernő, Makkai Sándor, Pukánszky Béla) a debreceni rendőrség fogdájából kiengedik.
- 1945-től Budapesten a Mária Terézia téri pedagógiai intézetben tanított tanároknak, tanítóknak magyar irodalmat.
1946. április 30-tól nyilvános rendes tanár volt Debrecenben.
- 1946: A *Valóság* című lapban Kosztolányiról megjelent írása nagy vitát váltott ki.
- 1948 júniusáig tanított klasszika-filológiát, ekkor a tanszék megszűnt.
- 1948: Megkapta a Köztársasági Érdemérem arany fokozatát, amelyet a következő évben Népköztársasági Érdeméremre cseréltek át.
- 1948 szeptemberétől 1950 júniusáig a budapesti Eötvös Collegium görög-tanára volt.
- 1948: Megjelent az *Óperzsa novellák* és a *Sokrates és Athén* című könyve.
- 1948-tól 1957. június 19-ig a Budapesti Tudományegyetemen klasszika-filológiát és ókori történelmet tanított, ezen belül 1949 és 1953 között az Ókortudományi Intézet vezetője lett (az Ókortörténeti Tanszékre beosztott tanszékvezető egyetemi tanár volt).
- 1949: Megjelent a *Mágia és vallás* című könyve, valamint a Hahn Istvánnal, Harmatta Jánossal Telegdi Zsigmonddal együtt írt történelemtankönyve a középiskolák I. osztálya számára (a tankönyv több éven át forgalomban volt).
1950. március 1-től egyetemi tanár (nem tanszékvezető egyetemi tanár 1952. november 15-től). Ezt követően a Nyelv- és Irodalomtudományi Kar Ókori Történeti Intézetének tanára.

- 1950: Megjelent a *Magyar nyelvtan* című általános iskolai és a társszerzőkkel együtt írt *Egyetemes történelem* című gimnáziumi tankönyve.
1952. július 14.: A Tudományos Minősítő Bizottság a történelemtudományok kandidátusa fokozatot adta meg számára (lásd: 1957).
- 1952 decemberében többszöri pártfegyelmi után kizárták a pártból, indok: „...*megengedhetetlen módon nyilatkozott a nemzetközi munkásmozgalom vezetőjéről [Sztálinról], saját párttagságáról, a tudományos élet egyes kiemelkedő funkcionáriusairól, a szovjet okortudományról és szovjet tankönyvekről...*” Szabó Árpád válasza: „...*én nem vagyok jó kommunista. 45-ben, mikor barátaim biztattak, hogy lépjek be a pártba, megmondtam, hogy rosszul fogom magam érezni a pártban.*”
- 1954: Megjelent *Homéros* című kötete (két évre rá átdolgozott kiadásban ismét kiadták).
- 1956: Megjelent első kiadásban *A trójai háború* című kötete.
- 1956 tavaszán három évre meghívták a berlini Humboldt Egyetem görög tanszékére. A meghívást elfogadta, azonban az 1956-os forradalom miatt nem foglalta el a tanszéket.
- 1956 őszén a Bölcsészkar Munkástanácsának egyik vezetője lett, ezért 1957-ben egy egyetemi fegyelmi vizsgálatot követően állásából elbocsátották. Visszaemlékezése: „*1957-ben »forradalomban való részvétellel« vádoltak. Nos, ez a vád erős túlzás volt. Az igazság az, hogy nagyon kevés szerepem volt benne. A vádirat szerint forradalmi bizottságot hívtam össze. Ez igaz, de korántsem saját érdemem volt, hogy így hívták. Azért hívtam össze a tanári kart, hogy felhívjam a figyelmet: itt lenne az ideje dékánt választanunk, és visszahelyezniünk állásukból méltánytalanul elbocsátott kollégáinkat. Az egyik jelenlévő viszont azt ajánlotta, hogy – tekintettel a körülményekre – legyünk forradalmi bizottság. Nem tudtam ellenállni neki, így ráhagytam... 1957-ben fegyelmit kaptam, és azonnali hatállyal elbocsátottak az egyetemről.*” Ennek következményeként 33 éven át nem adhatott elő magyarországi egyetemen egyetlen, általa meghirdetni kívánt nagyobb stúdiumot sem.
1957. január 8-án a Tudományos Minősítő Bizottság korrigált: megadta számára az irodalomtudományok doktora fokozatot.
1957. június 19-től 1958. június 20-ig állástalan volt. Családját fordításokból és *A trójai háború* című könyve 2. kiadása honoráriumából tartotta el.
- 1957: Lectori közreműködésével jelent meg Debrecenben Tóth Béla Lucretius-fordítása.
- 1957: „*A matematika deduktív tudományág. Gondoltam, írrok erről egy cikket. [„Hogyan lett a matematika deduktív tudománnyá?”] Amikor az egyetemet el kellett hagynom, több mint egyéves állástalanság után, Rényi Alfréd ennek a cikkemnek az alapján segített elhelyezkedni a Matematikai Kutatóintézetben. Ráadásul a szóban forgó cikkem akkor jelent meg, amikor világviszonylatban erősen érdekelte a matematikusokat ez a kérdés. Erre lépten-nyomon meghívtak külföldre, és szovjet matematikusok kerestek fel idebaza.*”

- 1957: Megjelent az *Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae* című folyóiratban – amelynek szerkesztőbizottsági tagja volt – a *Wie ist die Mathematik zu einer deduktiven Wissenschaft geworden?* című tanulmánya, orosz rezümével, melyre szovjet matematikusok is felfigyeltek (lásd: 1959).
1958. június 2-tól 1983-ig az MTA Matematikai Kutatóintézetének tudományos munkatársa volt, majd főmunkatársa, később tudományos tanácsadója lett. E helyütt legfőbb támogatója a matematikatörténetet értő és tisztelő Rényi Alfréd volt, aki sajnos fiatalon, 1970-ben elhunyt. (Szabó Árpád mint kiváló filológus s a görög nyelv nagy tudója, az itt töltött évei alatt szinte újrírta a görög matematika és a matematikai csillagászat történetét. Egyik elemzője mondta: „a szavak jelentéstörténetével jutott el jelentős matematikai felfedezésekhez”. Másik elemzője szerint: „a szavakban lerakódott jelentések felfejtésével sikerült egészen új oldaláról megvilágítani a görög gondolkodás és tudomány kezdeteit”). Az intézetben matematikatörténész kollégája volt Vekerdi László, aki később több elemző tanulmányt is írt a görög matematika történetéről közreadott dolgozatairól. (Vekerdi Debrecenben az egyetemen orvosként kezdte pályafutását.)
- 1959: Szovjet matematikusok felfigyeltek a matematika deduktív tudománnyá válásáról írt publikációjára (1957), lefordították oroszra, s megjelent egy moszkvai szaklapban (*Isztoriko-matyematicszeszkije isszledoványii*).
- 1959: Megjelent a *Hérodotoszi novellák* című kötete.
- 1961 áprilisában került sor a II. világháború utáni első külföldi útjára. Ekkor az Oberwolfach Mathematisches Institut előadója volt, ezt követően Freiburgban, Heidelbergben és Frankfurtban vett részt konzultációkon. Kelet-Berlinbe is ellátogatott, W. Hartke akadémiai elnököt kereste fel.
- 1962 novemberében Kelet-Berlinben adott elő – az előadásra W. Hartke az előző évben hívta meg.
- 1962: Stockholm, Ithaka, New York, Róma nemzetközi tudománytörténeti kongresszusainak és intézményeinek meghívásait visszamondatták vele. Utóbbival kapcsolatban a Külügyminisztérium 1962. július 2-án kelt „Szigorúan titkos” feljegyzése szerint: „a Szabó Árpádot meghívó tudományos körökben olyan hírek terjedtek el, hogy hatóságaink akadályozzák nevezett olaszországi utazását”. A Külügyminisztériumnak címzett július 5-i akadémiai feljegyzés: „a BM Útlevélosztálya tájékoztatása szerint nevezett részére nyugati utazás céljára egyelőre nem kívánunk útlevelet biztosítani”.
1963. február 14-én az MSZMP Központi Bizottsága Tudományos Osztályának helyettes vezetője, Óvári Miklós közölte az MTA-val, hogy Galambos belügyminiszterrel való egyeztetés alapján hozzájárulnak Szabó Árpád olaszországi útjához. (Szabó Árpád nem kért devizát, csak az útiköltséget kérte.) – A későbbi meghívásoknak is csak az egykori Eötvös-kollégista, a latin–olasz szakos Óvári Miklós segítségével tudott eleget tenni.

- 1963 márciusától május végéig vendégprofesszorként adott elő Olaszországban (Padova, Róma, Pisa, Pavia, Milánó, Firenze és Genova egyetemein).
- 1963-tól a Mondadori által szerkesztett, 1963 és 1974 között 12 kötetben megjelent, *Enciclopedia della scienza e della tecnica* munkatársa volt, s az ókori tudósok életrajzait írta meg összesen kb. 5 szerzői ív terjedelemben.
- 1964-ben megkapta az Akadémiai Díj harmadik fokozatát.
- 1964 novemberében nemzetközi konferencián adott elő Jeruzsálemben.
- 1965: Oberwolfachban matematikatörténeti kollokviumon vett részt előadóként.
- 1965: Londonban, Frankfurt am Mainban és Lübeckben tartott előadásokat, a tarantói konferenciára azonban nem engedték ki.
- 1966: Frankfurt am Mainban három hónapon át vendégprofesszorként adott elő a Goethe Egyetemen.
- 1966 őszén előadott az University College Londonban.
- 1966: Megjelent az *Aranygyapjú – Görög mondák és regék* című kötetének első kiadása.
- 1967: Tudományos ülésen adott elő Velencében (Fondazione Cini), tudománytörténeti konferencián vett részt Alpbachban, valamint több előadást is tartott Németországban (Nürnberg, Oberwolfach, Hameln, Bremen és Lübeck).
- 1967: Matematikatörténetet tanított két héten át az Athéni Egyetemen.
- 1968: A májusi athéni megívást nem engedélyezték, de a decemberi londoni konferencián előadást tarthatott, utóbbi helyen előadott az egyetemen és a Warburg Intézetben.
- 1969 áprilisában Velencében, Padovában és Genovában adott elő, októberben Kiel, Lübeck, Bremen és London egyetemi vendége volt, novemberben Oberwolfachban, Freiburgban, Frankfurtban, Heidelbergben, Mannheimben és Hannoverben adott elő.
- 1969: Előadott Velencében (UNESCO), a padovai nemzetközi filozófiai kongresszuson és a genovai egyetemen.
- 1969: Megjelent a görög matematika kezdeteiről szóló monográfiájának első kiadása, mégpedig német nyelven, *Anfänge der griechischen Mathematik* címmel.
- 1969 őszén több előadást is tartott: Kiel, Lübeck, Bremen, Hameln, Oberwolfach, Freiburg, Mannheim és Hannover egyetemein.
- 1969-től számos publikációja jelent meg Debrecenben az *Acta Classica Universitatis Scientiarum Debreceniensis* című periodikában.
- 1970: A jeruzsálemi Yad Vasem Intézet kitüntetéseként „*A világ népeinek igazai*”-t megörökítő táblára vésette fel a nevét. Ő lett az egyik első magyar, aki zsidómentőként e megtiszteltetésben részesült.¹
- 1970: Kitüntették az Ókortudományi Társaság Ábel Jenő-émlékérmével.
- 1970 áprilisában Velencében, Firenzében és Pisában tartott előadást az ottani egyetemeken.

¹ <http://www.hdke.hu/node/7978>

- 1970 októberében a tarantói nemzetközi konferencián tartott előadást, majd tanított Brüsszelben, Utrechtben, Frankfurtban, Berlinben és Oberwolfachban.
- 1971 áprilisában Velence, Genova, Róma, Pisa és Firenze egyetemén tartott előadásokat.
- 1971 októberében részt vett és előadott a Federico Enriques jubileumi konferencián (Pisa, Bologna és Róma).
- 1972 áprilisában Londonban adott elő.
- 1972 júniusában Stockholm, Uppsala, Lund és Göteborg egyetemein tartott előadásokat.
- 1972 júliusában a Balkáni Matematikusok Társasága meghívására Krétán, Rethymnóban adott elő.
- 1972 októberében előadásokat tartott Freiburgban, Oberwolfachban, Zwickauban, Karl-Marx-Stadtban (Chemnitz), Halléban és Berlinben.
- 1973: Egyetemi előadásokat tartott Stuttgartban és Münsterben.
- 1973: Megjelent a görög matematika kezdeteiről szóló monográfiája görögül.
- 1973 nyarán előadott a nemzetközi tudománytörténeti és tudományfilozófiai konferencián Jyväskyläben (Finnország).
1973. augusztus 29-től 1974. szeptember 1-ig a kaliforniai Center for Advanced Studies in the Behavioral Sciences meghívottja volt.
- 1974 tavaszán Toronto, Princeton, Maryland, Washington, New York, Boston, Chicago és Williamston egyetemein tartott előadásokat.
- 1974: Az *Istoria tou Ellenikou Ethnous* 5. kötetében az ókori görög matematikáról és csillagászatról mintegy négy szerzői ívnyi anyaga jelenik meg.
- 1974 szeptemberében előadott a Tokió–Kiotó nemzetközi tudománytörténeti kongresszuson, s több japán egyetemen is előadást tartott. Németül megjelent tanulmányait kötetben is kiadták japán nyelven, valamint *Anfänge der griechischen Mathematik* című könyvét is lefordították japánra (lásd: 1978).
- 1974 őszén meghívták Nauplionba, ahol részt vett a Lakatos Imre emlékére rendezett nemzetközi konferencián.
- 1974 őszén konferencián adott elő Oberwolfachban.
- 1975: Előadásokat tartott Bremenben, Münchenben és Oberwolfachban.
- 1976: Előadást tartott a Thessalonikiben rendezett matematikatörténeti kongresszuson.
- 1976: Az athéni Görög Tudományos Akadémia egzakt tudományok osztályának külső tagjává választották, székhelyét 1977-ben tartotta.
- 1976: Párizsban UNESCO kongresszuson adott elő.
1977. január 1-től március 1-ig a finn Oului Egyetemen tanított.
- 1977 márciusában a turkui Interdisciplinary Academy Finland társelnökévé választották.
- 1977 júniusában az Interdisciplinary Academy Finland meghívására nemzetközi konferencián vett részt Ouluban.
- 1977: Előadásokat tartott Lübeckben, Hamburgban, Padovában, Pisában és Oberwolfachban.

- 1977: Megjelent a görög matematika kezdeteiről szóló monográfiája francia nyelven, *Les débuts des mathématiques grecques* címmel.
- 1977 novemberében az athéni akadémián székfoglaló előadást tartott.
- 1978 júniusában Párizsban UNESCO-kongresszuson adott elő.
- 1978 augusztusában részt vett és előadott Thessalonikiben az Arisztotelész-kongresszuson, majd Turkuban (Finnország) az interdiszciplináris konferencián.
- 1978: Három hónapos tanulmányúton vett részt Ouluban.
- 1978: Stuttgart egyetemén és Oberwolfachban adott elő.
- 1978: A Deutsche Gesellschaft für Geschichte der Naturwissenschaften levelező tagjává választották.
- 1978: A Luccai Tudományos Akadémia tagjává választották.
- 1978: Az UNESCO Pisában önálló konferenciát szervezett matematikatörténeti munkásságának megbeszélésére.
- 1978: Megjelent a görög matematika kezdeteiről szóló monográfiája angol és japán nyelven is, magyar nyelven pedig egy kis kötete *A görög matematika kibontakozása* címmel.
- 1978–79: Csillagásztörténetet adott elő az ELTE Csillagászati Tanszékén.
- 1979: Előadott Münster egyetemén, valamint a Nemzetközi Tudománytörténeti és Filozófiatörténeti Kongresszuson Iszlámábádban.
- 1979: A pakisztáni Hamdard Akadémia tagjává választották.
1979. május 11-én lett az MTA levelező tagja.
1980. február 22-én tartotta akadémiai levelező tagsági székfoglaló előadását *A leghosszabb nap: Tudománytörténeti előadás* címmel.
- 1980-ban lett tagja a Tarantói Történeti és Régészeti Intézetnek.
- 1981: Előadott Delphoiban a kultúrtörténeti konferencián.
- 1982: Előadott Darmstadtban.
- 1982: A Római Mediterrán Akadémia tagjává választották.
- 1982: Megjelent az Erkka Maulával közösen írt munkája *Enklima: Untersuchungen zur Frühgeschichte der griechischen Astronomie, Geographie und der Sehnentafeln* címmel, német nyelven, az athéni akadémia kiadásában.
- 1982 decemberében Frankfurt am Main egyetemén adott elő, majd előadást tartott Fribourgban (Svájc).
- 1983-ban lett a palermói Szicíliai Antik Történeti Intézet tagja.
- 1983: Előadott Varsó, Wrocław, Pisa, Róma és Lucca egyetemén.
- 1983: A Munka Érdemrend arany fokozatával tüntették ki.
- 1983: Lektorálta közreműködésével és előszavával jelent meg Euklidész: *Elemek* teljes magyar fordítása (fordító: Mayer Gyula).
- 1984 szeptemberében előadott Rómában a Nemzetközi Pythagoras Konferencián.
- 1984: Előadott Wrocław, Pisa, Stuttgart, Utrecht, Amszterdam, Bern és Fribourg (Svájc) egyetemén.

- 1984: A debreceni egyetem neves tanárával, Kádár Zoltánnal együtt írta és adta közre az *Antik természettudomány* című munkáját.
- 1985 őszétől 1986 júliusáig a berlini Wissenschaftskolleg meghívottja volt.
- 1985: Megjelent a *Szophoklész tragédiái* című kötete.
- 1986 márciusában előadott Jeruzsálemben.
- 1986: Előadott Varsó és Wrocław egyetemem.
- 1986: Saarbrückenben és Oberwolfachban adott elő.
- 1986: Megjelent az Erkka Maulával együtt írt munkája francia nyelven.
- 1986: Publikációja jelent meg a *Debreceni tanártársai Karácsony Sándorról* című kiadványban.
- 1987: Róma és Milánó egyetemem adott elő.
- 1987: Vendégprofesszorként adott elő több német egyetemen (Berlin, Leipzig és Magdeburg).
- 1988: Sajtó alá rendezte a kolozsvári T. Tóth Sándor *Matematikai műveltségünk keretei: Középkor és reneszánsz* című munkáját.
- 1989 novemberében a nápolyi filozófiai intézetben két héten keresztül előadásokat tartott.
- 1989: Francesco Mandarinivel együtt nyitotta meg a Szépművészeti Múzeum *Gens antiquissima Italiae: Umberek és etruszkok* című kiállítását. A kiállítást rendezte: Regione dell'Umbria, a kiállítási vezetőt írta: Szilágyi János György.
1990. május 21-én lett az MTA rendes tagja.
- 1990: A debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem *honoris causa* doktora lett.
- 1990 októberében Torinóban tartott előadást.
1990. december 6-án tartotta akadémiai rendes tagsági székfoglaló előadását „*Görög humanizmus (Szophoklész)*” címmel.
- 1991 novemberében Milánó egyetemem adott elő.
- 1991-ben rehabilitálták, s visszakapta egyetemi tanári címét.
- 1991 és 1993 között: a Miskolci Bölcsész Egyesület tanára volt.
- 1991 és 1993 között a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetemen tartott filozófiai előadásokat.
- 1992 augusztusában előadott Budapesten a Magyar Filozófusok I. Világtalálkozásán.
- 1992 szeptemberében előadott a trákok múltját elemző nemzetközi konferencián a görögországi Komotiniben.
- 1992-ben Apáczai Csere János-díjat kapott.
- 1992: Megjelent Münchenben a „*Das geozentrische Weltbild: Astronomie, Geographie und Mathematik der Griechen*” c. munkája.
- 1992: Lektorálásával jelent meg Ferge Gábor Arisztotelész „*Metaphysica*” fordítása. A szakma éles kritikával fogadta a fordítói kommentárokat.
- 1992–1994: Előadott a budapesti Károli Gáspár Református Egyetemen (tantárgya: Bevezetés a filozófiába).
- 1993-ban a matematikatörténet terén nemzetközileg is elismert munkásságáért, oktatói és ismeretterjesztő tevékenységéért Széchenyi-díjjal tüntették ki.

- 1993: Részt vett és előadott Thessalonikiben a görög tudomány múltját tárgyaló kongresszuson.
- 1993: Társszerzővel írt középiskolai tankönyve jelent meg „*Bevezetés a filozófiába*” címmel.
- 1993–1999: Előadott a szegedi Jogtudományi Kar kecskeméti tagozatán első évfolyamos joghallgatók számára havi két alkalommal (tantárgya: Bevezetés a filozófiába).
- 1993–2001: Az *Existentia* c. folyóirat főszerkesztője volt.
- 1994 nyarán a koppenhágai nemzetközi matematikatörténeti konferencián adott elő.
- 1994: Előadásokat tartott Göttingen és Hamburg egyetemén.
- 1994-ben a Magyar Tudománytörténeti Intézet alapító elnöke. Utóbb az intézet gondozásában jelent meg *A görög matematika: Tudománytörténeti visszapillantás* című tanulmánykötete 1997-ben.
- 1994: Megjelent a *Die Entfaltung der griechischen Mathematik* című munkája.
- 1994: Megjelent Platón *Phaidón* fordítása görögül és magyarul.
- 1994: Megjelent a *Magyarság, irodalom és filozófia: Olvasókönyv a filozófia és az irodalom tanuláshoz* című középiskolai tankönyve.
- 1995 tavaszán a würzburgi görög intézetben adott elő.
- 1995 őszén előadásokat tartott Firenze, Padova és Bergamo egyetemén.
- 1995 őszén előadást tartott a római nemzetközi matematikatörténeti konferencián.
- 1995: Közreadta Parmenidés töredékeit görögül és magyarul.
- 1995: *Cicero és a 'Somnium Scipionis'* címmel publikációja jelent meg Debrecenben a Cicero örökségét tárgyaló egyetemi kiadványban.
- 1996: A Tenerife Oratava-i Filozófiai Kongresszuson tartott előadást.
- 1998: Megjelent az *Antik csillagászati világbkép: Árnyék – naptár – földrajz – geometria* című munkája.
- 1998: Előadást tartott a Görög Kultúra Intézetben Delphoiban.
- 2000: Megjelent a *Laube des mathématiques grecques* című munkája.
- 2000 decemberében Berlinben tartott előadást a Max Planck Intézet meghívására.
2001. szeptember 13-án hunyt el Budapesten.